Biblioteca
Universității Iași

IB-1920

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

3520
1925

MIŞCĂRILE STUDENŢEŞTI

ŞI

CAUZELE LOR

3520
1925

3520/1925
Biblioteca Universităţii Iaşi
28 MAI 1936

DECLARAŢIA

FĂCUTA INAINTEA COMISIUNEI DE ANCHETA

DE

A. C. CUZA

PROFESOR LA FACULTATEA DE DREPT
A UNIVERSITAŢEI DIN IAŞI

280185
B.C.U. IASI

— BUCUREŞTI —
Tipografia şi Legătoria de Cărţi „DELIORMANUL"
171 Prelungirea Dorobanţilor 171

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PREFAȚĂ

MOTO : — Naționalitatea e puterea creatoare a culturei umane — Cultura, puterea creatoare a naționalității.

Trei moțiuni ale Consiliului și Senatului Universităței din Iași — din 31 Octombrie 1924, 5—6 Ianuarie 1925 — mă proclamă pe mine ca „autor moral“ vinovat, al mișcărilor Studențești, cerând sancțiuni împotriva mea și a colegilor profesori: Dr. C. Șumuleanu și I. Găvănescul.

Această acuzație nu a fost sprijinită pe nici o dovadă. Nici un fapt nu a fost citat în sarcina noastră.

Totuși, chiar pe baza unei astfel de acuzații, fără dovezi, d-l Ministru al Instrucțiunei publice, s'a grăbit să numească o Comisiune însărcinată a face, în deosebi, o anchetă amănunțită asupra acțiunei mele, „în provocarea mișcărilor studențești“.

Comisiunea de anchetă, *a fost compusă din d-nii profesori* **N. Basilescu** *și* **C. Rădulescu-Motru,** *de la Universitatea din București, și* **Traian Bratu,** *delegatul Consiliului și Senatului Universităței din Iași.*

Delegaţia d-lui Traian Bratu caracterizează, de la început, tendinţele întregei acţiuni, a consiliului şi Senatului Universităţei din Iaşi, în care, anume, profesorii „ţărănişti"—prin tot felul de mijloace ştiute exercitând o adevărată teroare asupra celorlalţi—formează majoritatea.

La 1921 în adevăr, D-l Traian Bratu, fiind Rector—ales cu mandat imperativ de către aceiaşi „ţărănişti" — a provocat un grav conflict cu Facultatea de Drept, şi cu mine, în deosebi, ca Decan. Din cauza aceasta, D-l Traian Bratu a fost silit să demisioneze de la Rectorat.

Delegat acuma în Comisiunea de Anchetă, D-l Traian Bratu era trimes, nu să cerceteze obiectiv, ci să se răzbune.

In contra acestei alegeri a protestat, în plin Consiliu, domnul profesor N. Serban, dela Facultatea de Litere, care apoi, printr'o scrisoare motivată, către Comisiune, a şi refuzat a se prezenta înaintea ei.

Iar domnul M. B. Cantacuzino—promotorul însuşi al anchetei, în faţa căreia însă nu a venit niciodată—a cerut, în scris, d-lui Traian Bratu, să demisioneze din Comisiune «pentru ca rezultatul anchetei să nu fie viciat».

Astfel d-l Traian Bratu, silit, a dimisionat, rămânând d-nii Profesori N. Basilescu şi

C. Rădulescu-Motru: ca să continue ancheta şi să-şi depună raportul.

Cele petrecute la Iaşi, au provocat însă o **manifestaţie universitară**, *de mare însemnătate.*

Stând în afară de conflict — şi putând astfel să-l judece cu toată obiectivitatea şi cu toată autoritatea—un grup dintre cei mai eminenţi profesori ai Universităţei din Bucureşti, au semnat o întâmpinare, adresată Ministerului Instrucţiunei publice, în următorul cuprins, aşa precum o găsim în ziarul «Universul» de Joi 29 Ianuarie 1925:

Domnule Ministru

„Pentru ca să împiedicăm patimele de a pă-„trunde în sanctuarul suprem al ştiinţei, sub-„semnaţii profesori ai Universităţei din Bucure-„şti credem că procesul intentat colegilor noş-„tri din Iaşi A. C. Cuza, C. Şumuleanu şi I. „Găvănescul este inoportun.

„G. Marinescu, Obregia, Nanu-Muşcel, Me-„zincescu, Amza-Jianu, Manolescu, Gheor-„ghiu, Lalu, Meţeanu, Daniel, P. Riegler, „Poenaru, M. Georgescu, Toma Ionescu, „Theohari, Proca, Gerota, Juvara, Bălă-„şescu, Constantinescu, Solacolu, Paulescu, „I. Atanasiu, Udriski, Nazarie.

Inalta autoritate a semnatarilor acestei întâmpinări, cunoscuţi ca cercetători ştiinţifici, şi cari nu fac nici un fel de politică, sau aparţin la diferite partide — în afară

dar, în tot cazul, de orice legătură cu ideile mele politice, şi mai presus de orice consideraţii personale sau colegiale—dă o deosebită valoare declaraţiei lor: atât de rezervată în formă, dar atât de hotărâtă în fond.

Faţă de această întâmpinare, a colegilor noştri dela Bucureşti, socotesc ca o datorie să dau publicităţei **Declaraţia,** *făcută de mine înaintea Comisiunei de anchetă de la Iaşi în zilele de 19 şi 20 Ianuarie 1925, la cercetarea d-lor N. Basilescu şi C. Rădulescu-Motru.*

Din **întrebările** *Comisiunei,—puse după acuzaţiile ce mi se adusese — şi din* **răspunsurile** *mele: oricine va putea să aprecieze „dovezile" acuzatorilor mei — „ţărăniştii"—Iar colegii noştri semnatari ai întâmpinărei, dela Bucureşti, vor cunoaşte încă şi mai bine împrejurările, cari i-au îndreptăţit să vorbească de „patimi".*

Cu aceasta, marele proces al **conflictului de directive***—care stă şi la baza mişcărilor studenţeşti—rămâne să fie judecat de Instanţa supremă, care este* **Conştiinţa Naţională Românească.**

— Ea va decide.

A. C. Cuza

DECLARAȚIA

D-lui A. C. Cuza
înaintea Comisiei de Anchetă

Sedința de la 19 Ianuarie 1925, ora 10 dim

---

1. Intrebare. — Ce răspundeți D-vs. la invinuirile ce vi se aduc de Marele Colegiu din Iași prin încheerile sale din 31 Octombrie 1924 și 5 Ianuarie 1925 și de către Senatul universitar din 6 Ianuarie 1925, încheieri în cari sunteți indicat ca autor moral al turburărilor ce de mai bine de 2 ani, agită această Universitate?

Răspuns. — Intru cât din procesul verbal al ședinței dela 31 Octombrie 1924, și de la 5 Ianuarie 1925, se vede, că nu s'a produs nici un fapt care să arate că eu aș fi *„autorul moral"* al turburărilor studențești, rog pe Dl. Președinte să bine voiască a-mi comunica cel puțin vre-una din depozițiile făcute de către domnii profesori universitari ascultați, indicând fapte precise din care ar rezulta temeinicia invinuirilor ce mi se aduc.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. Intrebare. — Domnul profesor M. Cantacuzino în şedinţa dela 5 Ianuarie 1925 a afirmat că: „Inaintea serbărei de 10 Decembre, am intervenit, zice D-sa, la Cuza ca să facă pe studenţi să renunţe la manifestările lor; şi mi-a răspuns: „că nu se amestecă în mişcările studenţeşti", atunci i-am răspuns „că meritam alt ceva decât rea credinţă". Ce răspundeţi la această afirmaţiune?

Răspuns. — Insinuarea, căci este o insinuare numai, că aşi fi de rea credinţă, a D-lui. M. B. Cantacuzino, eu o resping ca o insultă, întru cât această insinuare nu este susţinută prin nici o dovadă.

3. Intrebare. — Recunoaşteţi D-voastră, că prin mijloacele D-voastră de persuasiune asupra *masselor* studenţeşti din Iaşi, aţi dobândit un ascendent atât de mare, în cât studenţii vă urmează pe căile pe care D-vs. li le arătaţi, atât in lecţiunile D-vs. cât şi în publicaţiunile D-vs. şi discursurile publice pe care D-vs. le faceţi; mai mult încă, că între politica D-vs. şi exigenţele studenţilor în Universitate, se pare a fi o perfectă asemănare?

Răspuns. — Ca să pot răspunde la această întrebare, rog pe Dl. Preşedinte să precizeze care sunt „căile arătate de mine" în lecţiile mele, pentru ca să vedem dacă între aceste lecţii şi invinuirile ce mi se aduc de către Consiliul universitar, există vre-o legătură.

4. Intrebare. — Sunteţi D-vs. Preşedintele suprem al „Ligei apărărei naţionale creştine", şi vă rugăm a preciza atribuţiunile D-vs.?

Răspuns. — Mă mândresc a fi Preşedintele

«Ligei apărărei naţionale creştine» creată de mine la 4 Martie 1923, şi din care fac parte între alţii dd. Profesori Dr. Paulescu de la Bucureşti, profesor Dr. C. Şumuleanu dela Iaşi, Profesor Ioan Zelea-Codreanu, şi alţii.

Doctrina şi programul sunt scrise în întregime de mine. Atribuţiunea mea este doctrinară, de îndrumare teoretică a acestei mişcări.

5. **Intrebare.** — Din această Ligă, fac parte şi studenţi?

R. — Din această Ligă fac parte şi studenţi, fără a putea să vă indic care anume, întru cât aceasta intră în organizare, de care nu mă ocup. Listele membrilor le puteţi găsi la Secretariatele organizaţiilor respective, regionale şi judeţene.

6. **Intrebare.** — Recunoaşteţi că pe baza statutelor L. A. N. C. aveţi o înrâurire directă în mersul Ligei, prin faptul că jumătate din comitetul central, este desemnat de D-vs ?

Răspuns. — Cele scrise în statute rămân pe hârtie, ca multe altele. Citez ca unul din exemple: întreg Cap. XIII, vorbind de alcătuirea organizaţiilor speciale; în deosebi art. 29 cu privire la organizaţia specială, în decurii, centurii, cohorte şi legiuni, care este evident, numai o reminiscenţă istorică romană, şi n'a avut nici odată fiinţă. Acei 12 pe care-i puteam numi, nu i-am numit.

7. **Intrebare.** — In ce constă doctrina acestei Ligi, al cărei exponent sunteţi D-voastră?

Răspuns. — Doctrina este cuprinsă în intregime în însăşi numele „Liga Apărărei Naţionale Creştine". Este dar vorba, mai întâi, de o „Ligă" şi nu de un „partid", Ligă având de scop, apărarea naţionalităţii româneşti şi a credinţei creş-

ţine, din principiul naţionalismului şi al creştinismului, prin care eu am convingerea că trebue să se alcătuiască viaţa naţiunilor în vederea unei mai largi şi drepte civilisaţii umane.

8. **Intrebare.** — Este această Ligă, însă o Ligă antisemită, combătând pe Evrei şi cerând eliminarea Evreilor, sau restrângerea numărului lor din Universităţi, laboratorii etc.?

Răspuns. - Această Ligă, întru cât este naţională şi creştină, este îndreptată în primul rând contra jidanilor, care calcă principiul naţionalismului, trăind ca paraziţi în mijlocul celorlalte popoare, şi fiind contrari şi duşmani creştinismului. Jidanii fiind astfel cea mai mare primejdie pentru existenţa naţiei româneşti, mai ales prin numărul lor excesiv, acaparând oraşele ţării, distrugând clasa de mijloc românească şi năzuind acum să devină clasa conducătoare a naţiei româneşti, cum se vede din năvălirea lor în mare număr în Universităţi. Liga apărărei naţionale creştine, al cărui preşedinte şi exponent doctrinar sunt, şi-a propus ca primul ei obiectiv: *eliminarea jidanilor* din toate ramurile de activitate, în primul rând din Universităţi, după cum arată lămurit, art. 2 al. 2 al statutului.

9. **Intrebare.** — Ca profesor la Facultatea de Drept, ştiţi că Statul român prin legile sale garantează egalitatea de drepturi pentru cetăţenii Evrei.

Cum împăcaţi acum, activitatea D-vs. ca preşedinte al Ligei cu calitatea de funcţionar al Statului?

Răspuns. — Ca profesor de Economie Politică la Facultatea de Drept, am datoria să

cercetez în lumina principiilor ştiinţei, starea economică şi socială a naţiei româneşti, şi să dau eu direcţiune Statului, când văd şi pot dovedi că Statul şi Naţia, sunt ameninţate de o mare primejdie. Aşi lipsi dela datoria mea elementară, dacă aşi face altfel. Statul românesc prin tratatul dela Saint Germain, a fost siluit în libertatea lui şi nu a cedat decât unor presiuni pe care actualul şef al Guvernului, Dl. I. C. Brătianu, le-a respins cu indignare, demisionând din guvern. Recunosc legile existente, dar cred că ele sunt contrare supremului interes al naţiei româneşti, şi că ea are dreptul de a le revizui.

Pentru această revizuire, în deosebi, a fost alcătuită L. A. N. C. după căderea siluită a apărărei legale prin vechiul art. 7 din Constituţia dela 1879.

10. Intrebare. — Prin urmare se pare că D-vs. recunoaşteţi că ideile ce le-aţi expus acum, sunt, nu numai ideile fundamentale ale L. A. N. C. ci şi acele ce D-vs. profesaţi în cursul D-vs. de Economie Politică de la Universitate?

Răspuns. — Rog să nu confundaţi *cercetarea* de la cursul meu de Economie Politică, cu *ideile* L. A. N. C. care sunt idei politice, rezultând din această cercetare.

La cursul meu de Economie Politică, eu fac *ştiinţă*, la L. A. N. C. eu fac *politică.*

11. Intrebare. — La cursul D-vs. combateţi pe Evrei, susţineţi eliminarea lor din ramurile de activitate naţională, şi în special ce idee profesaţi la curs, cu privire la „numerus clausus“, chestiunea cadavrelor şi în general la pretenţiunile studenţilor cu privire la Evrei?

Răspuns. — La cursul meu de Economie Politică, într'un capitol special, despre *„Raporturile dintre Naţii“*, tratez chestiunea şi a raporturilor dintre naţii pe acelaşi teritoriu, şi ajung la conclusia *teoretică*, în genere, că nu sunt decât trei raporturi posibile:

Asimilare, *Cooperare*, *Eliminare*.

Asimilarea naţiei româneşti cu jidanii dovedesc că este imposibilă din cauza, mai ales a religiei Jidanilor, (Deuter. Cap. VII, 5).

Cooperarea este imposibilă întru cât comerţul, industria, meseriile, oraşele nu pot fi în acelaşi timp, şi româneşti şi jidăneşti.

Eliminarea jidanilor este singura soluţie posibilă, dacă nu voim să ajungem la robirea naţiei româneşti şi la conflicte foarte grave, când ea este silită să-şi apere existenţa. La curs, nu tratez despre „numerus clausus“, despre cadavre şi despre alte revendicări ale studenţilor; aceste chestiuni le tratez şi le-am tratat, prin ziare: Unirea, Naţionalismul, Apărarea Naţională, şi la toate întrunirile L. A. N. C.

12. Intrebare. — Este adevărat că în diferite ocazii, aţi făcut ameninţări la adresa colegilor, spre pildă, acum doi ani, pe timpul tulburărilor, rector fiind Dl. Bratu, când la un Consiliu, aţi zis: „Eu voi rămânea, şi D-vs. veţi eşi din Universitate“ după care a urmat o manifestaţie ostilă la Dl. Rector Bratu:

— Vă rog, mai întâi, să-mi spuneţi care este domnul profesor care a făcut această afirmaţie.

— Este declaraţia unui profesor, şi vă rog să răspundeţi la fapt.

Răspuns. — Declaraţia este întru totul minci-

noasă. Dovada minciunei rezultă din faptul că de la conflictul provocat de Dl. Bratu, cu facultatea de Drept, representanții facultății s'au retras dela Consiliu, la care nu am mai participat. Cu nimic nu se dovedește că aşi fi rostit asemenea cuvinte.

13. **Intrebare.** — Dacă este adevărat că anul trecut, unei delegațiuni compusă din studenții: Cezar Serbu, Octav Petrescu, I. Costinescu și Buznea și care v'au declarat că voiesc să înceteze mișcarea, D-vs. le-ați răspuns, că rău fac și le-ați propus D-vs. să le faceți o moțiune care să le lase posibilitatea în viitor?

Răspuns. — Contest în totul această afirmațiune neadevărată. Nu cunosc pe numiții studenți și mai puțin încă știu că ar fi fost la mine și că le-aşi fi propus să le redactez vre-o moțiune.

14. **Intrebare.** — Se afirmă de un coleg, că D-vs. sunteți foarte culant la examene cu studenții partizani ai ideilor D-vs.

Ce este edevărat din această afirmație?

Răspuns. — Această afirmare este o minciună. Din procesele verbale ale examenelor rezultă că fără deosebire studenții sunt tratați la fel și până la atât de riguros, încât pot cita faptul, mi se pare concludent, că studentul Maior I. Dimitriu, Secretarul L. A. N. C. a fost respins la exmenul de Economie Politică, și din cauza aceasta a perdut un an. Aşi putea cita toate celelalte cazuri, de care nu-mi amintesc momentan.

15. **Intrebare.** — Se afirmă de mai mulți colegi că D-vs. față de studenții Evrei, sunteți de o rigoare excesiv-specială, și că pe unii chiar,

i-aţi ameninţat că nu-i veţi trece niciodată şi din care cauză s'au adresat la Minister şi care a însărcinat pe alţi colegi ai D-vs. a-i examina din materia D-vs.

Ce răspundeţi la aceasta?

Răspuns, — Afirmaţia aceasta surprinde din partea acestor colegi, care desigur nu sunt de la Facultatea de Drept şi n'au asistat vre-odată la examenele mele. Afirmaţia că aşi fi declarat unor studenţi jidani, „că nu-i voi trece niciodată“, este iarăşi o minciună care se distruge de sine. Unii jidani, care nu au răspuns la examen şi au fost respinşi, s'au adresat Ministerului. Ministerul fără cercetarea cazurilor, a făcut enorma greşeală, adresându-se unor colegi dela Facultatea de Drept, care să examineze pe aceşti studenţi.

Colegii însărcinaţi cu această misiune, au refuzat să o primească, rămânând ca să examinez tot eu pe studenţii respinşi.

Faţă de atitudinea lor şi profund regretabilă a Ministerului, am refuzat a-i examina, rugând pe colegul, Dl. profesor I. Coroi, să-i examineze în locul meu. Examinându-i cei mai mulţi, au fost iarăşi respinşi de Dl. Coroi.

16. Intrebare. — Se zice că D-vs. a-ţi refuzat, în calitate de Decan, ţinerea concursului pentru admiterea în cămin, din care cauză mai mulţi studenţi au rămas în afară de cămin mai multe luni de zile. Ce ziceţi despre aceasta?

Răspuns. — Această afirmare este iarăşi neadevărată. Studenţii au fost primiţi în căminuri fără examen. Disposiţia cu examenele a fost luată, acum de curând. Eu de un an şi jumătate nu mai sunt decan. Ca să fie adevărat că stu-

denţii noştri au rămas pe dinafară, ar trebui să existe vre-o plângere la facultatea de Drept. După cum ştiu nu există.

17. Intrebare. — Studentul Corn. Zelea-Codreanu a fost eliminat din Universitatea din Iaşi printr'o deciziune a Senatului universitar; în contra acestei dispoziţiuni aţi înscris pe numitul student la facultatea de Drept, şi l-aţi admis la examen. — Ce răspundeţi?

Răspuns. — Această afirmaţie face parte din sistemul minciunelor caracteristice îndreptate împotriva mea. Studentul Corneliu Zelea-Codreanu a fost eliminat de către Senat, din Universitatea din Iaşi, fără judecată, pentru faptul că a cerut socoteală unui ziarist, care insultase grav pe părintele său şi pe dânsul.

Rectoratul a comunicat facultăţii, hotărârea sa cu adresa No. 776 din 4 Iunie 1921.

Consiliul facultăţii întrunindu-se (compus din d-nii M. B. Cantacuzino, A. C. Cuza, G. Tabacovici, V. V. Pella şi I. Coroi) în şedinţa de la 6 Iunie 1921, a hotărât, pe baza unor temeinice considerente:

„Consiliul Facultăţii consideră ca neavenită hotărârea Senatului privitoare la studentul Cor. Zelea-Codreanu, şi va lua însuşi în cercetare conflictul".

Prin Procesul-Verbal de la 11 Iunie 1921, Consiliul Facultăţii compus din D-nii Profesori: M. B. Cantacuzino, D. Alexandrescu, A. C. Cuza, I. Coroi, V.V. Pella, decide: „Consiliul îşi menţine în „totul hotărârea sa din şedinţa de la 6 Iunie pri„vitoare la Studentul Zelea-Codreanu....

Luând în cercetare conflictul, *Consiliul* cum se vede a menţinut înscris pe stud. Corn. Zelea-

Codreanu primindu-l la examene. Aşa dar, nu eu l'am înscris, şi nu eu l'am admis la examene.

18. Intrebare. — O altă învinuire vi se aduce că cei mai mulţi colegi fiind stabiliţi în Bucureşti şi absenţi de la datoria lor la Facultatea de Drept din Iaşi, iar actualul decan fiind bătrân şi bolnav, D-vs. sunteţi totul şi în realitate adevăratul Decan; Dl. Decan Alexandrescu fiind de formă, aşa se explică tot ce s'a făcut la Facultatea de Drept, că este opera D-vs.

Colegii, în general absenţi, semnând de complesenţă deciziunile D-vs., şi că aşa se explică că cei mai mulţi din studenţii Fac. de Drept sunt şi membrii militanţi ai Ligei D-voastră.

— Ce răspundeţi?

Răspuns. — Această afirmaţie, de un ridicol desăvârşit cuprinde 4 capete de acuzaţie, din care numai două mă privesc:

a) Decanul Alexandrescu este tratat de bătrân şi bolnav, atunci când dintre noi toţi este cel mai harnic, luând parte la toate consiliile, la toate şedinţele Senatului şi ale Comisiunei Căminurilor şi lucrând în acelaş timp la operele sale ştiinţifice.

b) Profesorii cu domiciliul în Bucureşti iau parte la Consilii şi în tot cazul nu au a semna de complesenţă nimic, întrucât, când sunt absenţi, nu semnează. Ultimul Consiliu s'a ţinut în deosebi, fără prezenţa lor.

c) In ipoteza că eu aşi fi totul, la Facultatea de Drept din Iaşi, care este acuzaţia care mi se aduce mie? Cum aş putea eu, ca decan închipuit real, să influenţez prin decanat pe studenţii noştri?

d) Disciplina studenţilor, prin o greşeală ne-

ieriată, a fost scoasă de sub autoritatea Facultăţilor şi dată Senatului.

Din această cauză, decanatul nu mai are nici un amestec, întrucât disciplina studenţilor nu mai aparţine Facultăţei lor, ceea ce încă este una din cauzele protestării lor, împotriva Regulamentului actual.

19. **Intrebare.** — Facultatea de Drept şi în special D-vs. care se pretinde că sunteţi factotum, sunteţi acuzat că şi înainte de actualul regulament nu dictaţi nici o pedeapsă împotriva studenţilor dela Facult. de Drept, cari fac tulburări în Universitate şi că chiar atunci când unii studenţi au insultat un profesor (precum este cazul cu profesorul Myller) în însuşi palatul Universităţei, D-vs. în loc să-i pedepsiţi, li-aţi luat apărarea lor şi aţi cerut în numele lor satisfacţie, încurajându-i astfel, la răzvrătire şi deci în mişcările lor. Ce răspundeţi?

Răspuns. — Pentru ca să se poată aduce o astfel de acuzaţie Facult. de Drept şi mie în special, ar trebui să se citeze o singură reclamaţie formală, cu adresă în regulă, trimisă Facul. de Drept şi de care ea ar fi refuzat să ţină seama. Dacă prof. Myller a fost insultat şi când a fost insultat de vre-un student dela Facult. de Drept, de ce nu s'a plâns Facultăţii sau Senatului, pentru ca Senatul să seziseze Facultatea. Plângerea studenţilor contra prof. Myller am trimis-o la Minister.

20. **Intrebare.** — Aproape unanimitatea profesorilor de aici, vă acuză pe D-vs. că sunteţi animatorul mişcărilor studenţeşti şi că aceste mişcări ar înceta dacă D-vs. aţi voi ca ele să

nu mai aibă loc, şi că deci răspunderea întreagăî cade asupra D-vs.

Răspuns. — Acuzația ce mi se aduce de a fi animatorul mişcărilor studenţeşti, cuprinde o regretabilă confuzie de gândire, care nu face onoare Universitarilor noştri, dar care în interesul adevărului, cere să fie lămurită. Solicit pe D-l Preşedinte şi Onor Comisiune să binevoiască a asculta dovezile pe care sunt gata să le produc, pentru a arăta: care sunt adevăratele cauze ale mişcărilor studenţeşti de la toate Universităţile, care sunt cauzele mişcărilor studenţeşti de la Iaşi, din care numai se va putea vedea întrucât eu pot fi considerat ca «*animatorul*», ca *autorul moral, vinovat al mişcărilor studenţeşti*, şi le-aşi putea opri.

I. *Mişcările studenţeşti de la toate Universităţile* se datoresc grijei pe care o au studenţii de viitorul Culturei naţionale româneşti, primejduită prin marele număr de jidani care au acaparat comerţul, industria, meseriile, exploatările şi care având toate mijloacele în mâna lor năvălesc în Universităţi, în care Românii nu se pot menţinea. Aceasta va face ca Jidanii să devină clasa conducătoare a naţiei româneşti.

Această primejdie a devenit cu deosebire acută de la semnarea silită a tratatului de la S. Germain în 1919, a cărei consecinţă este votarea Constituţiei de la 28 Martie 1923, cu profund jignitoarea aşa zisă „clauză a minorităţilor" Această gravă atingere a suveranităţii Statului Românesc, a provocat resentimentul general al Românilor, în fruntea cărora e firesc să stea studenţimea Universitară, aşa precum se şi vede. Studenţii sunt îngrijoraţi, totodată de propria lor

existență în viitor, ca și de existența nației însăși. Aceasta este cauza determinantă a mișcărilor studențești, în general.

II. *Mișcările studențești dela Universitatea-Iași.*

Mișcarea studențească se recunoaște că a pornit, mai ales, de la Iași. Aceasta se datorește poate, mai întâi, unui vechiu privilegiu al Iașilor, de a fi, cum se zice, inițiatorul mișcărilor, culturale și politice.

E firesc apoi ca în Iașul copleșit de Jidani să fie o conștiință îngrijorată, mai vie pentru viitorul nației românești.

In sfârșit, sunt și următoarele *cauze directe*, provocătoare ale mișcărilor studențești, în imediata legătură cu cauza generală. Iată aceste cauze:

a) *Conflictul de directive.*

Acest conflict pornește din anul 1909. In acest an studențimea din Iași a luat, după organizarea ei proprie, inițiativa unui mare congres studențesc care s'a ținut la Iași în zilele de 6, 7, 8, și 9 Septembre 1909.

Ca principiu de organizare a întregei studențimi românești a fost atunci proclamată *ideea naționalistă* cuprinsă în moțiunea acestui congres care este publicată în *Neamul Românesc, Anul IV p. 1728* zicând:

«Studențimea își ia angajamentul solemn de «a sluji cu ori-ce jertfă crezul său de izbăvire «a neamului și declară a se organiza pe baza «culturală-națională».

O lună încheiată după această *mișcare naționalistă creștină a studențimei*, pornește *contra mișcare antireligioasă și antinațională* a unora dintre profesorii Universității din Iași. — Această

mişcare este iniţiată printr'o propunere în scris semnată de 5 profesori, prin care se cere suprimarea serviciului religios la inaugurarea cursurilor Universitare.

În ziarul „*Mişcarea*" de la 10 Oct. 1909 Doctorul *C. Tiron*, profesor la Facult. de Medicină, acum decedat, sub titlul „Sfeştania de la Universitatea din Iaşi" proferează cele mai grave insulte împotriva religiei. Astfel se zice: (N. R. Anul IV. p. 1990):

„Pentru mine *preotul*, (oricărei religii aparţine „el) şi *crîşmarul* (de orice naţionalitate ar fi) „aparţin la două profesii analoage: preotul trăeşte ca parazit din sacul cu minciuni... biserica „şi religia... lipitoarea... ceremonialul acestor taine „de un ridicol uimitor... etc.".

Mişcarea antireligioasă şi antinaţională continuă ca o manifestaţie *anarhistă* bine caracterizată. In fruntea acestei mişcări, se pune Prof. Paul Bujor şi Prof. I. Simionescu de la Facult. de Ştiinţe. Sub preşedinţia Prof. Paul Bujor şi cu asistenţa Prof. I. Simionescu, s'a ţinut întrunirea „Uniunei Socialiste" de protestare împotriva condamnărei anarhistului Ferrer, şi pentru aducerea în ţară a anarhistului Racowschi. La această întrunire s'a fluerat „Deşteaptă-te Române" şi „Imnul Regal", ceia ce a provocat protestarea studenţimei şi evacuarea sălei. Intr'un memoriu al lor, studenţii îşi exprimă toată indignarea, zicând (N. R. an. IV pag. 2070):

„Spre ruşinea şi răspunderea Preşedintelui „Intrunirei Prof. Paul Bujor, membrii „Uniunei „Socialiste" au huiduit şi fluierat „Imnul Regal"...

„Tineretul Universitar se simte scutit de orice „consideraţie faţă de Profesorul care s'a făcut

„vinovat de acest cutezător şi nesocotit act de
„antidinasticism şi renegare naţională„.
„Acestea au fost faptele; acum ţinem a veştejî
„încă odată purtarea Prof. Universitar Bujor. —
„ — Preşedinte de Intrunire jidovească —
„profesor care a lipsit de când îl cunoaştem de
„la datoriile sale de Român."

Acestea se petreceau la 1909. De atunci *contra mişcarea antireligioasă şi antinaţională*, a fost continuată in mod şi mai sistematic de la constituirea aşa zisului „Partid ţărănist," în care au intrat toate elementele mai vechi cu idei pronunţat anarhice, ca Prof. Paul Bujor, cel cu «lumina de la răsărit", partid care prin mijloace abuzive, formând un fel de majoritate, exercitează o adevărată teroare împotriva studenţilor şi chiar a profesorilor, bănuiţi de a fi câtuşi de puţin „naţionalişti". Vom cita exemple.

b) *Acţiunea contra sfeştaniei.* La 1919, pentru a pune capăt acestei agitaţiuni a profesorilor cu idei antireligioase, au intervenit vechii profesori Petru Poni, C. Climescu şi A. D. Xenopol pronunţându-se, printr'un memoriu, pentru menţinerea tradiţiei serviciului religios la deschiderea cursurilor. Se părea că această cauză de neînţelegere a fost definitiv înlăturată. Totuşi, în anul 1920, Profesorul Myller a provocat un grav conflict cu fostul Rector Dr. Leon Cosmovici, sărind să-l bată din cauza sfeştaniei. La 1921, Profesorul Paul Bujor, a declarat că nu-şi va ţinea prelegerea la deschiderea cursurilor, dacă se va face sfeştania. — La 1922, Rectorul Bratu neprimind a se face serviciul religios în Universitate, a hotărât ca studenţii să meargă, creştinii la Mitropolie, iar Jidanii la sinagogă, punând

pe aceiaşi linie Mitropolia Creştină cu Sinagoga jidovească. Această măsură a provocat iarăşi dezordine. — La 1923, Pro-Rectorul Dr. C. Bacaloglu, decan al Facultăţei de Medicină, primind să se facă sfeştania — care s'a făcut în ordine — a fost silit de „ţărănişti", cu scandal, să demisioneze din Decanat, fiind astfel înlăturat şi ca Rector. — La 1924, fiind Rector D-rul C. Slătineanu, sfeştania iarăşi a fost interzisă, fără motiv, de Senatul „ţărănist" provocându-se protestul studenţilor şi oficiarea din iniţiativa lor a serviciului divin în sala paşilor perduţi.

Altă cauză directă a mişcărilor studenţeşti, pe lângă prigonirea religioasă, de neînţeles, este înlăturarea românilor şi favorizarea ostentativă a jidanilor, la ocuparea posturilor Universitare.

c) *Inlăturarea românilor din funcţiile universitare şi jidănirea Universităţii.* Cităm următoarele cazuri:

Profesorul Severin, a fost silit să emigreze la Bucureşti din cauză că nu împărtăşea ideile „ţărăniste".

Profesorul G. Bratu, a fost nevoit să plece la Cluj, fiind prigonit de „ţărăniştii" de la Facult. de Ştiinţe în frunte cu Prof. Myller, sub bănuiala că ar fi „naţionalist".

Tânărul asistent Universitar *D-r. M. L. Cosmovici* este îndepărtat de la catedră de către aceiaşi „ţărănişti" care voiau să aducă pentru a-l înlocui, un profesor jidan de la Strassburg.

Pe când se înlătură astfel elementele cele mai valoroase româneşti, se introduc treptat jidanii care ocupă posturile de profesori, asistenţi şi şefi de lucrări. Cităm următoarele cazuri:

1. *Jidanul Sanielevici,* rofesor titular la Matematici.

2. *Jidanul Goldner,* asistent la Prof. Puşcariu

3. *Jidanul Coniver,* şef de lucrări la Prof Dr. Deleanu.

4. *Jidanul Vascaboinic,* asistent la Prof. Dr. Anghel.

5. *Jidanul Pineles,* preparator la Prof. Dr. Graçoschi.

6. *Jidanul Melicsohn,* preparator la Profesorul Myller.

7. *Jidanca D-na Grinspan-Sevastos,* asistentă la Prof. Dr. Mironescu.

8. *Jidanca Vexler Grossi,* secundară la Maternitate.

Pe lângă aceşti jidani, din Universitate, mai amintim că la Spitalul Sf. Spiridon şi în clinici, locurile de interni şi externi le ocupă în mare număr tot jidanii.

d) — *Jidănirea Căminurilor.* La căminul de studente din Str. Carol, din 120 de locuri, 47 fusese ocupate de studente jidance, pe când era director al Căminului Profesorul P. Bogdan. Aceasta a provocat iarăşi mişcarea studenţilor creştini, cari au evacuat pe studentele jidance şi au silit pe directorul Bogdan să demisioneze. La celelalte căminuri au fost aceleaşi mişcări.

e)—*Conflictul cu Facultatea de Drept.* Profitând de unele nereguli săvârşite în cancelaria Rectoratului, „ţărăniştii" din Universitate, prin fostul Rector Bratu, au căutat să implice Facultatea de Drept, crezând astfel să lovească în profesorii şi studenţii Facultăţei. Rectorul Bratu a fost silit să demisioneze, dovedindu-se toată neîntemeerea incriminărilor ce se aduceau Facultăţei.

Conflictul acesta a provocat nemulțumirea întregei studențimi, care era firesc să se solidarizeze cu camarazii lor, împotriva Rectorului Bratu și a Senatului „țărănist" autori ai acestui conflict odios.

f) — *Prigonirea studenților naționaliști.* Vom aminti și aici ca exemplu cazul studentului Corneliu Zelea-Codreanu care a fost eliminat din Universitatea din Iași, pentru că și-a apărat onoarea părintelui său și a sa, de către Rectorul Bratu împreună cu Senatul „țărănist".

Drept contrast, citez cazul studentului jidan Sandu Lieblich, care a fost condamnat de jurați pentru calomnie prin presă împotriva profesorului său Niculescu-Otin, și pentru care „țărăniștii" stăruiau ca să fie menținut în laboratorul profesorului calomniat. Ca dovadă de presiune a „țărăniștilor", pentru jidani, avem scrisoarea din 21 Mai 1924 a Prof. Dr. Parhon, adresată Prof. Niculescu-Otin, în care zice:

„Iubite coleg, te rog fii așa de bun și aprobă „reînscrierea lui Lieblich la Facultate.

„Te rog comunică-mi 2 rânduri favorabile" etc..

Acest „te rog", știm ce însemnează când pornește dela unul din șefii „țărăniști".

g) — *Ocrotirea comuniștilor.* Cităm următoarele cazuri 1°) La ospiciul Socola Prof. Dr. C. Parhon ca director, a cuibărit pe toți comuniștii studenți.

2°) In laboratorul prof. țărănist Costăchescu s'a descoperit manifeste comuniste de către siguranță. Rectorul Bratu a refuzat atunci să admită cercetarea pe motivul autonomiei Universității, și a trebuit să intervină parchetul. 3°) Acelaș Rector Bratu a luat apărarea studentului comunist cunoscut Timotei Marin, implicat

în atentatul din Strada Râpei din Iaşi, în legătură cu atentatul lui Max Goldştein de la Senat. Pe acest comunist Timotei Marin, Rectorul Bratu l'a apărat şi în faţa Consiliului de Răsboiu din Bucureşti, afirmând că este cel mai bun student, atunci când nu trecuse nici un examen.

h) — *Insultarea studenţilor creştini*. Insultele cele mai triviale se rostesc de către unii profesori împotriva studenţilor, provocând iarăşi protestările lor. Citez cazurile: 1°) Prof. Myller în diferite rânduri, a tratat pe studenţi de lichele derbedei şi cu alte cuvinte insultătoare, cerând apoi ajutorul poliţiei cum se vede din Procesul-Verbal al şedinţei Consiliului de la 5 Ianuarie 1925 —2°) — Prof. Dr. Parhon care a insultat trivial pe un student purtând svastica, după cum însuşi mărturiseşte în acelaş consiliu de la 5 Ianuarie zicând: „I-am spus: la porcăria ceia din piept". 3°) — Rectorul Prof. Dr. C. Slătineanu al cărui vocabular de injurii la adresa studenţilor e aşa de bogat şi aşa de general în aplicaţiuni şi bine cunoscut, încât nu mai este nevoie să se citeze cazuri speciale.

i) *Regulamentul de disciplină actual*. A fost întocmit călcându-se cele mai elementare principii de dreptate, cu nesocotirea prestigiului Facultăţilor şi cu nedreptăţirea gravă a studenţilor sustraşi de sub disciplina firească a profesorilor lor. In loc să fie judecaţi şi pedepsiţi, dacă este cazul, în prima instanţă de decan, în a II-a de Consiliul Facultăţei, în a III-a de Senatul Universitar şi în a IV-a de Minister, ca instanţă supremă, studenţii sunt lăsaţi la discreţia Senatului care e firesc să nu îi cunoască îndestul. La Iaşi, Senatul fiind compus în majoritate de „ţărănişti"

duşmani în deosebi ai Facultăţei de Drept, dă naştere la cazuri de abus de judecată precum este acel citat al studentului Corneliu Zelea-Codreanu, condamnat de Rectorul Bratu şi de Senatul „ţărănist", fără să fie ascultat şi cercetat, pentru un act întru totul onorabil, şi pentru care a fost eliminat din Universitatea din Iaşi.

In contra acestui regulament au protestat studenţii. Dreptatea protestărei lor a fost recunoscută de către Adunarea generală a Asociaţiei Profesorilor Universitari întrunită la Iaşi în zilele de 23—26 Septembrie 1923, la care a asistat şi dl. Secretar General Valaori. Preşedintele adunărei, Dl. Prof. I. Găvănescul, rezumând desbaterile a zis (Adunarea Generală din 1923. Darea de seamă, pag. 41):

„Ca să începem regulat cursurile în toamnă „suntem de acord că regulamentul de faţă este „prea aspru, că el răpeşte studenţimei orice „spontaneitate....

„*Dl. I. Valaori*: Domnilor aşi avea să adaug „un cuvânt asupra regulamentului, el a fost ela-„borat de însuşi rectorii şi decanii facultăţilor. „Prin urmare, sunt surprins de propunerea modi-ficărei lui.

„*Voci*: Cine a făcut regulamentul îl poate şi „schimba. Dacă reîncepem cursurile regulat, „trebue modificat, trebue să descătuşăm stu-„denţii...."

Cum se vede, necesitatea modificărei regulamentului a fost recunoscută de către Adunarea Generală a Profesorilor Universitari, ca o condiţie a deschiderei cursurilor. Amintesc că la deschiderea cursurilor din anul 1923, însuşi Senatul Universităţei din Iaşi a votat modificarea

regulamentului. Acest vot nu s'a realizat, iar regulamentul continuă să se aplice provocând nemulţămirile adânci ale studenţimei încătuşate, cum o dovedesc şi acum protestările lor.

k) — *Măsurile administrative nedrepte.* Pornind de la un principiu greşit, s'a crezut că prin măsuri de teroare, mişcările studenţeşti vor putea să fie înăbuşite. Aşa s'a făcut cu aducerea nefericitului Manciu ca prefect de poliţie şi care a debutat cu insultarea gravă a întregului corp profesoral, adunat în congres la Iaşi, fără ca să li se dea profesorilor nici o satisfacţie, cerută de la trei Ministere de către Preşedintele Congresului Dl. Prof. I. Găvănescul. Aceasta dovedea de la început că prefectul Manciu avea mandat să reprime orice mişcare universitară, prin orice mijloace. Prefectul Manciu a bătut pe studenţi, i-a insultat, a inventat comploturi, a abuzat de autoritatea sa, şi a ajuns astfel la rezultatul nenorocit pe care-l cunoaştem.

Cam acestea sunt *cauzele directe*, provocătoare ale mişcărilor studenţeşti de la Iaşi. Rămâne dar să mai tratăm încă ultimul subiect al propunerei noastre de la început.

III. *Acuzarea adusă Prof. A. C. Cuza, ca autor moral al mişcărilor studenţeşti şi că ele ar înceta dacă el ar voi.*

Răspunzând la această acuzare constat mai întâi, că nu s'a adus nici o dovadă a nici unui fapt din care ar rezulta că eu aşi fi, cum se zice „autorul moral" al mişcărilor studenţeşti. Toate afirmaţiile împotriva mea, le-am dovedit ca neadevăruri tendenţioase, provenind anume din

partea grupei profesorilor „ţărănişii“ de la Universitatea din Iaşi, pe care eu i-am combătut în totdeauna, şi am denunţat ţărei, prin ziarele mele „partidul ţărănist“, ca o formaţie protivnică intereselor româneşti, şi în slujba jidanilor. Tot eu am fost acela care am susţinut, în consiliul Facultăţei suspendarea ţărănistului C. Stere. Toate acestea explică în deajuns resentimentele „ţărăniştilor“ faţă de mine. In tot cazul, afirmarea numai, nesusţinută prin nimic, că aşi fi „autorul moral“, nu poate servi ca dovadă.

Cealaltă afirmare, că mişcările studenţeşti ar înceta dacă eu „aşi voi“, este întru totul ridicolă şi se sfarmă de sine, faţă de dovezile ce am adus a cauzelor care provoacă mişcările studenţeşti generale de la toate Universităţile din ţară şi în special la Universitatea din Iaşi.

Dacă mişcările studenţeşti generale se datoresc cauzelor arătate, a primejdiei pe care o reprezintă marele număr al jidanilor pentru cultura naţională românească, întreb: cum aşi putea eu să înlatur aceste cauze sau să împiedic acţiunea lor asupra conştiinţilor româneşti şi asupra conştiinţei mele proprii ca român şi om de ştiinţă? Intreb: cum aş putea interveni încontra conştiinţei mele proprii, pentru a întuneca conştiinţa, de primejdia care ameninţă naţia românească, a studenţilor mei?

Dacă apoi cauzele speciale ale mişcărei studenţeşti dela Iaşi sunt acelea arătate cu dovezi precise şi acte, întreb; cum aş putea face să înceteze mişcările studenţeşti de la Iaşi „dacă aşi voi“, întrucât aceste cauze nu mi se datoresc mie şi nu am putut vre-o dată a le împiedica?

Nici în cazul mişcărilor generale, nici în ca-

zul mişcărilor speciale, de la Universitatea din Iaşi, ori cât „aş voi", eu nu am putinţa a face ca ele să înceteze, prin intervenţia mea personală. Este un principiu, care se aplică aici:" *Cessante causa, cessat effectus.*

Să se cerceteze dar cu chibzuinţă măsurile cele mai potrivite prin care ar putea să se înlăture cauza cea mare a îngrijorărei obşteşti pentru viitorul culturei naţionale şi să se aplice măsurile cerute pentru a o înlătura.

Să se cerceteze apoi măsurile prin care se vor putea înlătura şi preveni pe viitor cauzele speciale ale mişcărilor studenţeşti de la Iaşi; să se respecteze sentimentul religios al tinerimei, să se păstreze posturile din Universitate, de profesori, asistenţi, şefi de lucrări, interni, externi pentru elementul românesc; să se înlăture jidanii din căminuri unde introduc numai dezordinea, lăsându-i numai în căminurile lor; să se înceteze cu prigonirile „ţărăniste" împotriva Facultăţei de Drept, care are astăzi trei săli de curs pentru trei mii de studenţi, pe când ţărănistul prof. Myler are pentru 40 de studenţi, 7 săli. Să se pună capăt prigonirei studenţilor creştini să se înceteze cu ocrotirea comuniştilor primejdioşi siguranţei statului; Domnii Profesori în frunte cu Domnul rector să nu-şi mai insulte studenţii în mod trivial, înjosind prin aceasta prestigiul Universităţei; să modifice regulamentul jidanilor aşa precum s'a promis studenţilor; să se pună capăt măsurilor administrative samavolnice de orice fel şi să se scoată poliţia şi armata din Universitate, înţelegându-se că, cu baionetele la uşi şi cu poliţia prin săli, nu se poate face ştiinţă şi păstra ordinea morală sufletească fără

de care ordinea materială nu înseamnează nimic.

Incă odată, toate aceste măsuri, pentru înlă-turarea cauzelor provocătoare ale mişcărilor st-denţeşti, nu stau, şi nu au stat niciodată în pu-terea mea.

In consecinţă: nu eu „dacă aşi voi", cum se zice, aşi putea face să înceteze mişcările stu-denţeşti.

Dar ca ultimă dovadă, că încetarea mişcărilor studenţeşti nu depinde de *voinţa personală* a vre-unui profesor, şi a mea în deosebi, întreb: pentru ce toţi domnii profesori Universitari, c[illegible] desigur *că voesc*, nu se asociază pentru a fac[illegible] să înceteze mişcările studenţeşti, oprind,— [illegible] propagandă şi activitatea lor, presupun t[illegible] de autorizată cel puţin, ca şi a mea— aces[illegible] mişcări?

Ziua de 20 Ianuarie 1925

1. **Intrebare** — De mai mulţi studenţi ni s'a af[illegible] mat că anul trecut o comisiune de studenţi, c[illegible] pusă din studenţii I. Costinescu, D. Buznea, G[illegible] trescu şi alţii, s'au prezentat la Dvs. la dec[illegible] şi v'au declarat că ei sunt hotărâţi să continu[illegible] cursurile şi că s'au retras din mişcare, şi că D-vs. aţi răspuns: „că rău aţi făcut, — şi că ş[illegible] „alţii m'au părăsit, ca Manciu, Toma, Victor Ia-„mandi, — că cu toate acestea, chestiunea es[illegible] „pusă în curs", dar că Dvs. aţi adăogat că su[illegible] teţi dispuşi să le daţi o formulă care să nu în-chidă posibilităţile în viitor.

Ce aveţi de răspuns?

Răspuns — La această afirmare dat[illegible] probabil iarăşi unei inconştienţe, pentru stud[illegible]

sugestii „ţărăniste", am răspuns şi nu mai răspund; ea nu se dovedeşte prin nimic, ci din însăşi contextura ei rezultă dovada neadevărului ce cuprinde.

2. I. — S'a afirmat de mai mulţi studenţi, care au asistat la o întrunire ţinută în sala paşilor perduţi, cu ocazia venirei d-lui Valaori în Iaşi, că Dvs. în această întrunire le-aţi fi zis că mişcarea lor este dreaptă şi că să o continue înainte.

R. — Intrunirea s'a ţinut în prezenţa d-lui Valaori, Secretar General al Ministerului în sala paşilor perduţi; Dl. Valaori a luat cuvântul; eu am vorbit imediat după D-sa, şi presupun că cuvântarea mea nu a fost *„subversivă"*, căci atunci ar fi protestat dl. Valaori. Această afirmare este dar încă o minciună, datorită evident aceleeaşi sugestii „ţărăniste".

3. I. — Se afirmă că întocmirea L. A. N. C. s'a făcut în Sft. Mitropolie şi tot alaiul a venit în frunte cu Dvs. în sala paşilor perduţi a Universităţei, unde aţi luat cuvântul, semnând şi actul constitutiv. Binevoiţi, vă rog a ne spune cum s'a petrecut constituirea acestei Ligi, cine-erau aderenţii d-vs. şi ce căutaţi în sala paşilor perduţi cu un asemenea act.

R. — In ziua de 4 Martie 1923, în catedrala S-ftei Mitropolii din Iaşi, a fost sfinţit drapelul şi s'a prestat jurământul de constituire a L.A.N.C. în asistenţa unui imense mulţimi din toate straturile societăţei.

Eşind din Mitropolie cu steagurile desfăşurate, am crezut de datoria noastră, fiind vorba de o mişcare naţionalistă, să ne ducem la Universitatea din Iaşi ca să depunem trei coroane şi

aaume: Cea d'intâi pentru studenții U[illegible]tății din Iași căzuți în război, care a [illegible] pusă în Aulă; — cea de-a doua, în sala [illegible] Consiliu al Universității, pentru ilustrul f[illegible] fesor Simion Barnuțiu; — iar cea de-a [illegible] 2. pentru fostul profesor G. Mârzescu, lupt[illegible] au în Camera deputaților de la 1879, pentru [illegible] larea art. 7 din vechea Constituție, și pe [illegible] am depus-o la Facultatea de drept.

Coroanele se află și astăzi în Universi[illegible]

Ca o datorie pioasă către amintirea ace[illegible] care au făcut gloria Universitățeii din Iaș[illegible] studenților căzuți în războiu, a lui Simion B[illegible]nuțiu, G. Mârzescu, B. P. Hașdeu, V. Conta, [illegible] Eminescu, s'a semnat actul apoi de constituirea A.N.C. în Aula Universității din Iași, numero[illegible] public ocupând și sala pașilor pierduți.

Recunosc ambele fotografii ce mi le arăte[illegible] a actului constitutiv și a jurământului.

Numele semnatarilor se pot vedea din [illegible]s două acte fotografiate și care se află la do[illegible] menționat".

Prezenta declarație, făcută de Dl. profesor A. Cuza, înaintea Comisiunei de Anchetă, în zilele 19 și 20 Ianuarie 1925, fiind conformă cu origi[illegible] se legalizează de noi.

Secretarul Comisiunei de Anchetă,

(ss) *P. N. Ionescu*

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Biblioteca Universității Iași
23 MAI 1936
BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY